

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

NR: 609 PODPIS
WPLYNĘŁO

Warszawa, 02 marca 2025 r.
znak sprawy: DOS.dws.073.3.2025
telefon: (22) 623 19 00
e-mail: Malwina.Heluska-Ligeza@minrol.gov.pl

2025-03-06

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: uchwały nr 1/2025 Krajowej Rady Izb Rolniczych z dnia 05 lutego 2025 r. w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego aktualnej sytuacji w rolnictwie [pismo KRIR z 07.02.2025 r., znak: KRIR/JP/117/25]

Szanowny Panie Prezesie,

odpowiadając na powyższe pismo, przedstawiam informacje w zakresie wniosków zawartych w ww. uchwale, będących w kompetencji ministra rolnictwa i rozwoju wsi.

I. Zagrożenia epizootyczne i sanitarne.

1. Natychmiastowe wsparcie dla hodowców poprzez wprowadzenie dopłat do prosiąt [...]. Utworzenie programu odbudowy stad podstawowych trzody chlewnej.

- **W ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027), hodowcy trzody chlewnej mogą uzyskać wsparcie w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt ^[1], mające na celu zrekompensowanie im dodatkowych kosztów i utraconych dochodów w wyniku prowadzenia praktyk hodowlanych związanych z podwyższonym dobrostanem zwierząt. W przypadku trzody chlewnej w zakresie ekoschematu Dobrostan zwierząt, rolnicy mają do dyspozycji wariant Dobrostan loch oraz wariant Dobrostan tuczników.**

W ramach PS WPR 2023-2027 przewidziano również interwencję Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie. Wsparcie w ramach interwencji przyznawane jest do zagrożonych ras zwierząt między innymi świń objętych programem ochrony zasobów genetycznych prowadzonym przez Instytut

Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy (IZ-PIB) w Krakowie. Jednym z warunków uczestnictwa w programie prowadzonym przez IZ-PIB jest objęcie oceną wartości użytkowej zwierząt.

Płatność przysługuje przez okres 5 lat do sztuki zwierzęcia dla następujących ras świń – puławska, złotnicka biała, złotnicka pstra. Stawka płatności: 1335 zł/szt.

- **W ramach wsparcia zwrotnego w 2024 r. do oferty Funduszu Gwarancji Rolnych** Plus wprowadzono ofertę wsparcia dedykowaną hodowcom świń w formie wsparcia zwrotnego (kredytów preferencyjnych), które ma przyczynić się do odbudowy pogłowia trzody chlewnej w Polsce. Wsparcie jest realizowane w ramach interwencji I 10.1.2. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększających konkurencyjność - Instrumenty finansowe” PS WPR 2023-2027.

Wsparcie polega na udzieleniu gwarancji spłaty kredytu udzielanego przez banki komercyjne lub spółdzielcze, przeznaczonego na budowę, rozbudowę i modernizację chlewni, w tym instalację elektryczną i wodnokanalizacyjną (roboty budowlane i zakup materiałów budowlanych) oraz wyposażenie chlewni. Środki z kredytu można przeznaczyć także na zakup zwierząt.

Dodatkowo do kredytu udzielana jest dotacja na spłatę odsetek. Wsparcie dotacyjne obejmuje wyłącznie inwestycje dotyczące zwiększenia i utrzymania pogłowia loch wraz z produkcją prosiąt i warchlaków pochodzących od loch utrzymywanych w gospodarstwie, w tym również utrzymywanych w cyklu zamkniętym.

Parametry kredytu dla producentów trzody chlewnej:

- gwarancja do 80% kwoty kredytu pozostającego do spłaty;
- maksymalna wartość gwarancji do kwoty 9 mln zł;
- dotacja na spłatę odsetek za rolnika przez pierwsze 4 lata: pierwsze 2 lata – 100% odsetek, przez kolejne 2 lata – 50% odsetek;
- maksymalny okres objęcia kredytu gwarancją do 15 lat;
- gwarancja udzielana bezpłatnie.

Należy podkreślić, że nie została określona maksymalna kwota kredytu.

Oferta, pod nazwą Agromax, jest dostępna w bankach kredytujących, które podpisały umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego: <https://www.bgk.pl/male-i-srednie-przedsiębiorstwa/zabezpieczenie-finansowania/gwarancja-agromax/#c39594>.

- **Produkcja zwierzęca**, w tym kwestie związane z hodowlą zwierząt i wsparciem postępu biologicznego, są traktowane jako nierozdzielny element rolnictwa w Polsce, niezbędny dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego. W celu zwiększenia potencjału hodowli świń rolnictwo od wielu lat jest wspierane na różnych płaszczyznach i z wykorzystaniem zarówno instrumentów i środków pochodzących z Unii Europejskiej, jak i środków krajowych. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) realizuje zadania dotyczące określania zasad i kierunków wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na wspieranie postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej w zakresie hodowli zwierząt gospodarskich (w tym świń). W związku z tym, w ramach kompetencji resortu rolnictwa pozostaje wsparcie hodowli zwierząt gospodarskich, związane z udzielaną pośrednio pomocą dla hodowców w formie subsydiowanych usług polegających na:
 1. prowadzeniu ksiąg hodowlanych (pomoc o stawce do 100% kosztów kwalifikujących się do objęcia dotacją),
 2. prowadzeniu oceny wartości użytkowej lub hodowlanej zwierząt (pomoc stawce do 70% kosztów kwalifikujących się do objęcia dotacją).

Pomoc ta udzielana jest hodowcom na zasadach określonych w rozporządzeniu w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa ^[2].

Rozporządzenie to wskazuje obecnie łączną roczną stawkę dotacji na pomoc dla hodowców świń w ww. zakresie wynoszącą 8 817 000 zł (3 529 000 zł na prowadzenie ksiąg hodowlanych i 5 288 000 zł na prowadzenie oceny wartości użytkowej świń).

Aktualnie na terytorium Polski dwa podmioty realizują zatwierdzone programy hodowlane dla świń czystorasowych:

- Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”: (7 ras) wielka biała polska, polska biała zwisłoucha, puławska, duroc, hampshire, pietrain, wielka biała ojcowska;
- Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu: złotnicka biała i złotnicka pstra.

Należy również podkreślić, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi współpracuje z organizacjami branżowymi, w szczególności z Polską Radą ds. Wieprzowiny, która zrzesza największe związki hodowców i producentów świń oraz przetwórców mięsa wieprzowego. W toku dyskusji i spotkań z podmiotami należącymi obecnie do

Polskiej Rady ds. Wieprzowiny, przedstawiciele sektora wieprzowiny potwierdzili potrzebę przygotowania strategii rozwoju rynku wieprzowiny, jednocześnie podejmując wyzwanie jej przygotowania. MRiRW deklaruje wsparcie w procesie opracowania tej strategii. Środki na ten cel mają zostać pozyskane z Funduszu promocji mięsa wieprzowego.

- **Pomoc dla hodowców trzody chlewnej** realizowana jest aktualnie na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r.^[3]. Producenci świń, którzy ponieśli straty w związku z ograniczeniami związanymi ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń mogą ubiegać się o:

1) pomoc finansową w związku z zaprzestaniem produkcji z powodu obowiązującego zakazu utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Celem pomocy jest wsparcie producentów świń, którzy utracili dochody w związku z zaprzestaniem produkcji świń.

Kwota pomocy stanowi iloczyn średniej rocznej liczby świń utrzymywanych w gospodarstwie w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym został wprowadzony zakaz, jednak nie więcej niż 200 sztuk dla jednego producenta świń i kwoty 1 zł oraz liczby dni w danym roku kalendarzowym obowiązywania zakazu.

Średnią roczną liczbę świń ustala się jako iloraz sumy świń utrzymywanych w gospodarstwie w ostatnim dniu każdego miesiąca z 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym wprowadzono zakaz i liczby miesięcy, przez które świny były utrzymywane w gospodarstwie.

Komisja Europejska na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589^[4] wydała w dniu 21 stycznia br. decyzję o zgodności ww. programu pomocy z rynkiem wewnętrznym na okres do 15 stycznia 2026 r.

Stosowne informacje o uruchomieniu programu w 2025 r. zamieszczane będą na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pod adresem: <https://www.gov.pl/web/arimr/agencia-restrukturyzacji-i-modernizacji-rolnictwa>.

2) preferencyjny kredyt na ponowne uruchomienie produkcji świń zaprzestanej w związku z ASF.

Pomoc polega na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 10 lat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych w celu ponownego uruchomienia produkcji świń po zaprzestaniu produkcji, na zakup:

- nawozów mineralnych, środków ochrony roślin lub pasz;
- kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, lnu, roślin motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku ozimego, gorczycy, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka;
- loszek, knurów lub warchlaków, z wyłączeniem zakupu na eksport;
- maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie chlewni;
- innych maszyn służących do prowadzenia produkcji świń.

Wysokość kredytu nie może przekroczyć:

- 50 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu było utrzymywanych średniorocznie do 50 sztuk świń;
- 100 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 50 do 100 sztuk świń;
- 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 100 do 500 sztuk świń;
- 800 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 500 do 1000 sztuk świń;
- 1 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 1000 sztuk świń.

Kredytobiorca płaci oprocentowanie należne bankowi w wysokości 0,3 oprocentowania, jednak nie mniej niż 1%. Pomoc ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie.

3) nieoprocentowaną pożyczkę dla producentów świń na obszarze ASF na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych.

Pożyczka jest udzielana producentom świń, tj. producentom rolnym w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którzy utrzymywali świnie w siedzibie stada, której nadano numer na podstawie ustawy ^[5], położonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na obszarze:

- 1) wymienionym w części II lub III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE ^[6] lub w części II lub III załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605 ^[7] lub w części II lub III załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 ^[8] lub,

- 2) zapowietrzonym lub zagrożonym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, ustanowionym zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Wniosek o udzielenie nieoprocentowanej pożyczki na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych należy złożyć w Biurze Powiatowym ARiMR właściwym ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta świń.

- **Producenci trzody chlewnej mogą ubiegać się o refundację do 100% wydatków poniesionych na działania związane z bioasekuracją.**

Pomoc skierowana jest do producenta rolnego, który prowadzi gospodarstwo w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. ^[9], który utrzymuje w tym gospodarstwie zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (*Sus scrofa*).

Pomoc udzielana jest w formie refundacji wydatków na:

- a. zakup mat dezynfekcyjnych,
- b. zakup sprzętu do wykonywania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych,
- c. zakup odzieży ochronnej i obuwia ochronnego,
- d. zabezpieczenie budynków, w których utrzymywane są świny, przed dostępem zwierząt domowych,
- e. przebudowę lub remont pomieszczeń w celu utrzymywania świń w gospodarstwie w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne – w przypadku gospodarstwa, w którym utrzymuje się średniorocznie nie więcej niż 50 sztuk świń.

Termin składania wniosków w danym roku kalendarzowym minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra najpóźniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia terminu składania tych wniosków.

- **W latach poprzednich producenci rolni w celu poprawy płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi epidemią COVID-19, a następnie agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy, mogli ubiegać się o pomoc do urodzonych w gospodarstwie prosiąt.**

Powyższa pomoc udzielana była zgodnie z warunkami określonymi w:

- Komunikacie Komisji (2020/C 91 I/01) ^[10], pomoc dla rolników na podstawie tego komunikatu mogła być udzielana do 30 czerwca 2022 r.
- Komunikacie Komisji (2022/C 426/01) ^[11], pomoc dla rolników na podstawie tego komunikatu mogła być udzielana do 31 grudnia 2024 r.

2. Redukcja pogłowia dzików jako głównego wektora wirusa ASF.

Uzyskanie właściwej liczebności populacji poszczególnych gatunków zwierzyny przy zachowaniu równowagi środowiska przyrodniczego oraz zasady gospodarki łowieckiej, w tym zasady dotyczące: szkód łowieckich, działalności Polskiego Związku Łowieckiego oraz kół łowieckich, odstrzału redukcyjnego, zastępczego, czy rocznych planów łowieckich lub wieloletnich łowieckich planów hodowlanych, określają przepisy ustawy Prawo łowieckie ^[12].

Gospodarka łowiecka prowadzona jest w obwodach łowieckich przez dzierżawców lub zarządców, m. in. w oparciu o roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane.

Plan łowiecki jest sporządzany na okres od dnia 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca roku następnego (łowiecki rok gospodarczy), w szczególności na podstawie inwentaryzacji zwierzyny.

Przed ostatecznym zatwierdzeniem, roczne plany łowieckie są przekazywane do zaopiniowania przez właściwego terytorialnie: wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz właściwej terytorialnie izby rolniczej. W przypadku nadmiernego zagęszczenia zwierząt łownych podmioty te mogą wnioskować o podniesienie limitów odstrzałów.

Zgodnie z ustawą Prawo łowieckie ^[12] naczelnym organem administracji rządowej w zakresie łowiectwa jest minister właściwy do spraw środowiska (art. 6), a administrację w zakresie łowiectwa sprawuje samorząd województwa jako zadanie z zakresu administracji rządowej, o ile ustawa nie stanowi inaczej (art. 7).

Minister właściwy do spraw rolnictwa nie został natomiast wskazany, jako organ uprawniony do administracji w zakresie łowiectwa. Zadania Inspekcji Weterynaryjnej (IW) z zakresu redukcji populacji zwierzyny są z kolei skoncentrowane wyłącznie na ocenie potrzeby wykonywania odstrzału sanitarnego na danym terenie, który jest następnie nakazywany z powodów epizootycznych przez lub z inicjatywy organów tej Inspekcji w drodze aktów prawa miejscowego.

3. Kontrola zakładów skupujących trzodę chlewną oraz monitoring mięsa w sieciach handlowych pod kątem nieuczciwego importu, który wypiera polski produkt.

Żywność pochodzenia zwierzęcego przywożona z państw należących do UE w ramach rynku wewnętrznego nie podlega kontroli na wewnętrznych granicach pomiędzy państwami członkowskimi. Wypracowano natomiast procedury, które polegają na wzajemnym uznaniu wyników kontroli i badań przeprowadzonych przez właściwe służby, organy i laboratoria państwa członkowskiego miejsca wysyłki. Stosowanie takiej zasady oznacza, że jeżeli dany produkt został poddany kontroli przy wprowadzaniu go do obrotu w jednym z państw członkowskich UE, w sposób zgodny z obowiązującym prawem, może być również wprowadzany do obrotu w innym państwie będącym członkiem UE. I tak np. w przypadku mięsa, mięso uznane za zdatne do spożycia w jednym państwie członkowskim i dopuszczone do obrotu, uznawane jest za zdatne do spożycia i dopuszczone do obrotu w innym państwie członkowskim. Takie podejście zapewnia taki sam poziom bezpieczeństwa wyprodukowanej w UE żywności, niezależnie w którym państwie UE taka produkcja miała miejsce.

Kontrole żywności pochodzenia zwierzęcego z innych państw UE mogą odbywać się w sposób niedyskryminujący, np. w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że żywność taka może nie spełniać odpowiednich wymogów ustanowionych w UE, m.in. na podstawie powiadomień o niebezpiecznej żywności z Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF).

Natomiast w przypadku żywności pochodzenia zwierzęcego przywożonej z tzw. państw trzecich (innych niż członków UE), to żywność ta kontrolowana jest w punktach kontroli granicznej przez organy IW. Kontrole takie przeprowadza się w sposób określony w przepisach UE, zgodnie z którymi każda przesyłka produktów pochodzenia zwierzęcego podlega kontroli dokumentacji - najczęściej jest to świadectwo zdrowia, w którym poświadczono są określone warunki dla przywożonego towaru. Dodatkowo przeprowadza się kontrolę identyfikacji i kontrolę bezpośrednią, kontrole te prowadzone są z częstotliwością określoną w przepisach UE.

W ramach kontroli bezpośredniej pobierane są wrywkowo próby do badań laboratoryjnych, m.in. w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych, pozostałości leków weterynaryjnych, pestycydów oraz skażeń radioaktywnych.

W przypadku gdy importowana z państwa trzeciego przesyłka nie spełnia ww. wymagań przywozowych (stwierdzenie uchybień, nieprawidłowości, niezgodne wyniki badań laboratoryjnych, błędne oznakowanie lub brak oznakowania produktu), organy IW na granicy podejmują działania mające na celu niedopuszczenie do wykorzystania w żywieniu ludzi zakwestionowanego produktu – nie zostaje wydana decyzja zezwalająca na wwóz na terytorium UE, towar nie jest dopuszczony do obrotu, a przesyłka podlega odesłaniu do państwa pochodzenia lub zniszczeniu.

4. Podjęcie przez Rząd RP natychmiastowych działań prewencyjnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się choroby niebieskiego języka (BTV).

W Polsce w 2024 r. w gospodarstwach utrzymujących bydło stwierdzono 7 ognisk choroby niebieskiego języka serotyp 3 (BTV-3) w województwie dolnośląskim i zachodniopomorskim.

W 2025 r. stwierdzono 2 ogniska BTV-3 u bydła w województwie zachodniopomorskim i 1 w województwie warmińsko-mazurskim.

W kwestii BT podjęto następujące działania:

- 1) przed potwierdzeniem pierwszego ogniska BTV-3 w Polsce IW rozpoczęła intensywne akcje informacyjne dla lekarzy weterynarii, hodowców zwierząt oraz organizacji branżowych przemysłu mięsnego i mlecznego dotyczące choroby, źródeł i dróg jej szerzenia, sposobów rozpoznawania, zapobiegania rozprzestrzenianiu się oraz zagrożeń w związku z przemieszczaniem zwierząt. Przeszkolono ponad 3 000 osób, w tym pracowników powiatowych inspektoratów weterynarii, urzędowych lekarzy weterynarii, lekarzy weterynarii wolnej praktyki, hodowców przeżuwaczy, przewoźników zwierząt oraz pośredników w obrocie zwierzętami,
- 2) na stronach wojewódzkich i powiatowych inspektoratów weterynarii dostępne są informacje dotyczące BT, a materiały informacyjne dotyczące tej choroby są na bieżąco dystrybuowane przez powiatowych lekarzy weterynarii podczas wizyt w gospodarstwach utrzymujących bydło, owce lub kozy,
- 3) w ramach monitorowania BT na terytorium Polski realizowane są badania kontrolne bydła, owiec i kóz w kierunku tej choroby, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi ^[13],
- 4) w pierwszej dekadzie września 2024 r. wdrożony został doraźny monitoring entomologiczny wektorów wirusa BT - kuczmanów,

- 5) prowadzone są kontrole przywozu do Polski zwierząt z gatunków wrażliwych.
Polska nie przyznała dotychczas żadnych odstępstw na przywóz przeżuwaczy z obszarów w państwach członkowskich UE, które nie są wolne od wirusa BT,
- 6) przygotowano laboratoria urzędowe do badań laboratoryjnych w kierunku wirusa BT,
- 7) wydano rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi ^{14]}, które określa obszar występowania i zagrożenia występowania tej choroby oraz precyzuje tzw. szczególne wymagania warunkujące przemieszczenia bydła, owiec i kóz z tego obszaru,
- 8) opracowano „Wytyczne Głównego Lekarza Weterynarii w sprawie postępowania organów IW, zasad przemieszczeń zwierząt, materiału biologicznego i produktów pochodzenia zwierzęcego, w związku z wystąpieniem na terytorium Polski zakażenia wirusem choroby niebieskiego języka (BTV)".

5. Wzmocnienie kontroli weterynaryjnej na granicach w związku z wystąpieniem ogniska pryszczycy w Niemczech.

W celu zapobieżenia ewentualnemu przeniesieniu wirusa pryszczycy na terytorium Polski, od momentu uzyskania informacji o stwierdzeniu ogniska pryszczycy w Niemczech, tj. od 10 stycznia 2025 r., podjęte zostały i są kontynuowane następujące działania:

- 1) Główny Lekarz Weterynarii (GLW) zwołał na dzień 11 stycznia 2025 r. sztab kryzysowy z udziałem wojewódzkich lekarzy weterynarii województw graniczących z Niemcami (woj. dolnośląskie, lubuskie i zachodniopomorskie), a następnie 11 i 12 stycznia br. na wniosek wojewódzkich lekarzy weterynarii odbyły się posiedzenia wojewódzkich zespołów zarządzania kryzysowego przy wojewodzie w woj. dolnośląskim, lubuskim i zachodniopomorskim,
- 2) IW prowadzi dyżury na przejściach granicznych z Niemcami (podjęto decyzje o wzmocnieniu fizycznych dyżurów pracowników IW na przejściach granicznych, tak aby pracownicy IW byli obecni na przejściu w czasie nie krótszym niż 16 godzin na dobę przez 7 dni w tygodniu). Wszystkie przesyłki podlegające kontrolom weterynaryjnym, transportowane na lub przez terytorium Polski z terytorium Niemiec są na bieżąco weryfikowane w systemie TRACES. W przypadku transportów żywych zwierząt przeznaczonych do dalszego chowu,

- powiatowi lekarze weterynarii właściwi terytorialnie dla miejsc przeznaczenia przesyłek, obowiązkowo prowadzą kontrole transportu przy rozładunku,
- 3) wprowadzono rygorystyczne kontrole transportów zwierząt wjeżdżających na terytorium Polski. Kontrole prowadzone są przez Policję, Straż Graniczną, Inspekcję Transportu Drogowego, Krajową Administrację Skarbową - we współpracy z IW. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, w tym niekompletnej dokumentacji lub jej braku, IW może zakazać dalszego transportu zwierząt oraz zastosować inne środki, w tym nakaz zabicia zwierząt. Gospodarstwa, do których trafiają zwierzęta z Niemiec, obejmowane są dodatkowym nadzorem weterynaryjnym,
- 4) kontrolom przeprowadzanym przez IW podlegają także przesyłki mięsa wieprzowego wprowadzane do polskich zakładów rozbioru, przetwórstwa mięsa czy chłodni składowych, zwłaszcza w sytuacji odnotowywania wzrostu intensywności przywozu,
- 5) GLW skierował do terenowych organów IW polecenie, aby w trakcie kontroli realizowanych przez szczebel powiatowy i wojewódzki, w ramach weryfikacji wdrożenia zakładowego systemu bezpieczeństwa żywności obejmującego dobre praktyki higieniczne i procedury oparte na zasadach HACCP, zwracać szczególną uwagę na zagrożenia wynikające z sytuacji epidemiologicznej na terytorium Niemiec, w tym w odniesieniu do procedur pozwalających minimalizować ewentualne ryzyko związane z przedmiotową sytuacją wraz ze wskazaniem obszarów szczególnie wrażliwych,
- 6) wprowadzono obowiązkową dezynfekcję środków transportu zwierząt na zachodniej granicy Polski oraz zapewniono operacyjny zapas środków odkażających. Przejścia graniczne, przez które przejeżdżają transporty zwierząt są zabezpieczane m.in. przez montaż bramek dezynfekujących, umożliwiających dezynfekcję ciężarówek transportujących zwierzęta,
- 7) postawiono w stan gotowości laboratorium Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach mogące wykonać badania w kierunku pryszczycy,
- 8) GLW podjął decyzję, aby do odwołania wszystkie próbki kierowane do badań na obecność wirusa choroby niebieskiego języka pobrane od zwierząt z objawami choroby oraz na obecność wirusa afrykańskiego pomoru świń pobrane od dzików z odstrzału sanitarnego, były badane także w kierunku obecności wirusa

pryszczycy. W przypadku dzików dotyczy to próbek pobranych z powiatów leżących przy granicy z Niemcami (woj. lubuskie: powiaty słubicki, sulęciński, krośnieński, gorzowski, żarski; woj. zachodniopomorskie: powiaty myśliborski i gryfiński),

- 9) wdrożono także procedury informacyjno - komunikacyjne dotyczące zagrożenia pryszczycą, którymi objęci są hodowcy świń i przeżuwaczy, przemysł mięsny oraz lekarze weterynarii wolnej praktyki w Polsce oraz inne docelowe grupy zawodowe, w tym służby patrolujące przewozy zwierząt na okoliczność kontroli dokumentacji towarzyszącej przesyłkom.

6. Zaprzestania prac nad obywatelskim projektem ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw, tzw. ustawy łańcuchowej, która zagraża bezpieczeństwu producentów zwierząt i utrudnia pracę z nimi.

MRiRW od początku zwraca uwagę na zagrożenia dla rolnictwa, rybołówstwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, wynikające z ewentualnego uchwalenia ustawy w kształcie zaproponowanym przez Komitet Obywatelski.

Projekt tej ustawy 27 listopada 2024 r. został skierowany do rozpatrzenia przez sejmową Komisję Nadzwyczajną do spraw Ochrony Zwierząt.

10 stycznia 2025 r. Komisja Nadzwyczajna do spraw Ochrony Zwierząt przyjęła wniosek o przeprowadzenie wysłuchania publicznego obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 700). Wysłuchanie publiczne odbyło się 30 stycznia 2025 r.

Warto przy tym zaznaczyć, że Komisja Nadzwyczajna do spraw Ochrony Zwierząt skupia w swoim składzie przedstawicieli różnych ugrupowań politycznych, którzy w toku prac tej Komisji będą posiadać realny wpływ na ostateczny kształt uchwalanych przepisów w kontekście oczekiwań i postulatów prezentowanych przez rolników.

7 lutego 2025 r. Rada Ministrów przyjęła stanowisko Rządu wobec ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 700).

Wśród najważniejszych zagrożeń, które mogą zaistnieć po wprowadzeniu ustawy w obecnym kształcie, należy wymienić:

- zakaz stosowania urządzeń zmuszających zwierzę do określonego zachowania, co w praktyce jest równoznaczne również z zakazem stosowania urządzeń unieruchamiających zwierzęta. Może to utrudniać utrzymywanie, obsługę i

bezpieczne dla zwierząt gospodarskich wykonywanie zabiegów weterynaryjnych, zootechnicznych i pielęgnacyjnych,

- zakaz oddziaływania na zwierzę impulsem elektrycznym (za wyjątkiem czynności związanych z transportem i ubojem), co w praktyce eliminuje stosowanie pastuchów elektrycznych, które obecnie nie są uznawane za okrutną metodę w chowie lub hodowli zwierząt,
- projektowane przepisy: wprowadzają zakaz sprzedaży żywych ryb, mogą uniemożliwić uprawianie sportów konnych czy szkolenie i korzystanie z pomocy zwierząt służbowych, w tym psów asystujących,
- w proponowanym kształcie ustawy wprowadza się obowiązkową kastrację całej populacji psów i kotów (z wyjątkiem zwierząt utrzymywanych w celach hodowlanych), co w opinii Komitetu Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu Polskiej Akademii Nauk jest sprzeczne z obecnym stanem wiedzy i wytycznymi światowych organizacji zajmujących się medycyną psów i kotów (m. innymi. World Small Animal Veterinary Association). Kastracja, jako poważna ingerencja chirurgiczna, powoduje istotne okaleczenie zwierzęcia oraz jego zmiany psychiczne, co jest zaprzeczeniem dla działań ochrony zwierząt i utrzymania ich dobrostanu,
- ustawa nakłada na gminy i pozostałe jednostki samorządu terytorialnego dodatkowe obciążenia finansowe i organizacyjne, a schroniska dla zwierząt obarcza nowymi, trudnymi do spełnienia obowiązkami (nowe powierzchnie kojców, przepisy dotyczące jakości karmy, etc.). Szczególne zaniepokojenie budzi fakt, że ustawa znacznie zwiększa uprawnienia organizacji, których statutowym celem jest ochrona zwierząt. Po sądowym orzeczeniu o winie organizacje mają otrzymywać od sprawcy finansowe gratyfikacje za ujawnione przestępstwa (np. za znęcanie się nad zwierzęciem). Tak rozszerzone uprawnienia rodzą podejrzenia możliwych nadużyć i braku bezstronności tych organizacji.

MRiRW oczekuje, że w toku dalszych prac parlamentarnych wszystkie wątpliwości znajdą właściwe rozwiązania, a kontrowersyjne przepisy ustawy o ochronie zwierząt zyskają nowe i adekwatne do nazwy dokumentu brzmienie.

II. Ryzyka rynkowe i ekonomiczne.

Uwaga generalna dotycząca spraw kompetencyjnych.

Decyzje dotyczące umowy z Mercosurem, modyfikacji warunków handlu wynikających z Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina, nałożenia dodatkowych ceł na

import z Rosji i Białorusi należą do obszaru Wspólnej Polityki Handlowej UE, za którą w Polsce odpowiada Minister Rozwoju i Technologii (MRiT), a nie do Wspólnej Polityki Rolnej UE będącej w kompetencjach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ten podział kompetencji jest odzwierciedlony w sposobie procedowania na forum UE. Stanowiska Rady UE w odniesieniu do ww. zagadnień zostaną określone w wyniku dyskusji i prezentowanych przez państwa członkowskie stanowisk na forum przede wszystkim: Komitetu Polityki Handlowej, komitetu COREPER oraz Rady UE ds. Zagranicznych w formacie ministrów ds. handlu. W pracach tych gremiów Polska jest reprezentowana przez MRiT oraz Stałego Przedstawiciela RP przy UE (w komitecie COREPER). A zatem, z punktu widzenia stanowiska Rządu, rozmów z Komisją Europejską oraz uzgodnień z innymi państwami członkowskimi wspólnych stanowisk w tych sprawach, kluczową rolę mają MRiT i KPRM, natomiast MRiRW ma rolę wspierającą.

1. Nałożenie ceł na artykuły żywnościowe z Rosji i Białorusi.

Komisja Europejska przedłożyła 28 stycznia 2025 r. projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE w sprawie modyfikacji ceł stosowanych w imporcie określonych towarów pochodzących z lub eksportowanych bezpośrednio lub pośrednio z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi. Przyjęcie tego projektu w proponowanym kształcie skutkowałoby nałożeniem podwyższonych ceł na import praktycznie wszystkich produktów rolno-spożywczych z Rosji i Białorusi. Projekt zakłada podwyższenie ceł na import objętych nim produktów rolnych do poziomu 50% ad valorem. Wyłączone z regulacji mają być ryby, produkty rybołówstwa i akwakultury (w tym m.in. przetwory rybne). Projekt przewiduje również ustanowienie podwyższonej stawki celnej na import rosyjskich i białoruskich nawozów azotowych oraz wieloskładnikowych. Proponowany jest mechanizm stopniowego podnoszenia tej stawki w kolejnych latach plus nałożenie dodatkowego cła, jeśli import przekroczy określone roczne limity w pierwszych trzech latach obowiązywania tej regulacji.

2. Przywrócenie warunków umowy stowarzyszeniowej UE-Ukraina przed wybuchu wojny.

Wygaśnięcie unijnych autonomicznych środków handlowych (ATM) 5 czerwca 2025 r. spowoduje przywrócenie warunków handlu wynikających z Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina. W obecnym stanie prawnym oznaczałoby to powrót do

kontyngentów taryfowych (TRQ) i ceł obowiązujących w imporcie z Ukrainy przed wojną. Komisja Europejska dąży do renegocjacji warunków handlu wynikających z Układu. Dzięki postulatom zgłaszanym przez Polskę, Komisja Europejska wyraziła w nieformalnych rozmowach gotowość powiązania umowy z przestrzeganiem przez Ukrainę unijnych standardów produkcji, a także wprowadzenia do Układu zapisów (tzw. klauzuli ochronnej) umożliwiających czasowe wycofanie preferencji taryfowych w razie nadmiernego importu zagrażającego stabilności rynkowej. Ponadto zgodnie z zasadą wzajemności, negocjowana będzie również poprawa warunków dostępu do rynku Ukrainy dla eksportu rolno-spożywczego z UE. Oznaczać to może m.in. zwiększenie wynikających z Układu TRQ w dostępie do rynku ukraińskiego (na wołowinę, wieprzowinę, cukier), a także ewentualne zniesienie ceł na produkty eksportowane z UE na Ukrainę. Chodzi o cła, które zgodnie z Układem, są nadal stosowane na zredukowanym poziomie przez Ukrainę w imporcie z UE i dotyczą niektórych produktów, m.in. serów, warzyw i owoców.

Nie znamy jeszcze szczegółów stanowiska negocjacyjnego KE. Tym bardziej na tym etapie nie wiadomo, jaki będzie wynik rozmów między KE a UA. Liczymy, że ewentualne zmiany Układu o stowarzyszeniu w zakresie warunków handlu będą w niektórych aspektach bardziej korzystne niż obecne zapisy Układu. Jeśli chodzi o TRQs na import z Ukrainy do UE, to MRiRW zgłosiło do Komisji Europejskiej postulaty w sprawie parametrów wzrostu tych TRQ służące ograniczeniu ich wzrostu. Wg naszej wiedzy, Komisja bierze je pod uwagę, pracując nad swoim stanowiskiem negocjacyjnym.

3. Utworzenie sojuszu państw blokujących umowę handlową UE-Mercosur i lobbowanie za utworzeniem mniejszości blokującej umowę.

Uwzględniając obowiązujący podział kompetencji i wiodącą rolę MRiT w prezentacji na forum UE stanowiska Polski w sprawie umowy z Mercosurem, MRiRW również podejmowało i podejmuje z partnerami unijnymi rozmowy na temat tej umowy.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi p. Czesław Siekierski rozmawiał w sprawie umowy UE-Mercosur z minister rolnictwa Francji Annie Genevard na spotkaniu 22 listopada 2024 r. Obie strony potwierdziły sprzeciw wobec umowy oraz wolę współpracy w tej sprawie na forum UE.

Zastrzeżenia MRiRW do projektu umowy były prezentowane również na spotkaniu z Dyrektorem Generalną Dyrekcji ds. Handlu Komisji Europejskiej Sabine Weyand 13

listopada 2024 r., a także podczas rozmowy z komisarzem ds. handlu Marošem Šefčovičem 3 lutego 2025 r.

W związku z przewodnictwem Polski w Radzie UE w I połowie 2025 r. prezentacja naszego krajowego stanowiska na forum UE podlega ograniczeniom ze względu na wymóg neutralności prezydencji. Niemniej korzystając z możliwości kształtowania przez prezydencję agend posiedzeń Rady UE, MRiRW wprowadziło na agendę styczniowego i majowego posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa punkty dotyczące handlu zagranicznego. W ramach tego punktu na posiedzeniu Rady 27 stycznia 2025 r. odbyła się debata, w trakcie której ministrowie rolnictwa państw członkowskich UE prezentowali swoje oceny dotyczące bieżących problemów w handlu międzynarodowym, w tym zakończonych negocjacji z Mercosurem. Podobna debata jest przewidziana na posiedzeniu w maju.

Produkty importowane z Mercosuru (podobnie jak produkty z innych krajów trzecich) muszą spełniać wymogi unijne lub ekwiwalentne do unijnych w obszarze bezpieczeństwa żywności i jakości. Projektowana umowa nie znosi tej zasady.

III. Polityka rolna i regulacje.

1. Utrzymanie oddzielnego i zwiększonego budżetu WPR z uwzględnieniem funduszu kryzysowego na sytuacje nadzwyczajne (choroby, klęski klimatyczne, zakłócenia rynkowe). 2. Zmniejszenie biurokracji w zakresie przetwarzania Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) biurokratycznymi wymogami w zakresie ekoschematów, dobrostanu zwierząt, Programu azotanowego oraz ETSów, które paraliżują rozwój gospodarstw.

W odniesieniu do zmniejszenia biurokracji należy zauważyć, że z treści załącznika do uchwały KRIR nr 1/2025 z 5 lutego 2025 r., nie wynika jakie wymogi wymagają, zdaniem autorów, zmiany.

Niemniej informujemy, że ekoschematy to roczne, dobrowolne dla rolników i dodatkowo płatne praktyki, dostosowane do warunków i potrzeb krajowych, służące ochronie zasobów gleby, wód, klimatu, dobrostanu zwierząt i różnorodności biologicznej w produkcji rolnej.

W Polsce ekoschematy zostały tak zaprojektowane, żeby promować praktyki, które przekładają się na dochody rolnicze poprzez zwiększenie żyzności gleby, racjonalne nawożenie, poprawę jakości plonów. Służy temu przede wszystkim ekoschemat Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, w ramach którego rolnicy

z ośmiu dostępnych praktyk mogą wybrać te, które najlepiej odpowiadają na potrzeby ich gospodarstwa.

Należy podkreślić, że płatności w ramach ekoschematów przyznawane są za realizację wymogów wykraczających m.in. ponad odpowiednie wymogi podstawowe w zakresie zarządzania i normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska. Konieczna jest zatem weryfikacja spełnienia tych wymogów. Służą temu oświadczenia lub rejestry wymagane w przypadku niektórych ekoschematów czy praktyk. Państwa członkowskie mają obowiązek weryfikacji realizacji wymogów w ramach zadeklarowanych przez rolników ekoschematów/praktyk.

Polska tworzy przepisy krajowe w zakresie ekoschematów (obszarowych i dobrostanu zwierząt) w taki sposób, aby były one jasne i czytelne oraz aby nie nakładać na rolników niepotrzebnych obowiązków i obciążeń. Niemniej, państwa członkowskie mają także obowiązek dbania o ochronę interesów finansowych Unii Europejskiej. Z tego względu podejmowane są stosowne środki ostrożności zapewniające, aby stosowane kary były proporcjonalne a ich wymiar był uzależniony od wagi, skali i trwałego charakteru lub powtarzalności wykrytej niezgodności.

Natomiast ekoschemat Dobrostan zwierząt jest, co do zasady, kontynuacją działania „Dobrostan zwierząt” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Interwencja ta została skonstruowana w oparciu o postulaty zgłaszane zarówno przez rolników, jak i na wniosek organizacji inicjatywy #HodowcyRazem, której jednym z sygnatariuszy była Krajowa Rada Izb Rolniczych.

MRiRW na bieżąco analizuje zgłaszane propozycje zmian oraz wprowadza uproszczenia wychodzące naprzeciw oczekiwaniom rolników, m.in.:

- umożliwienie rolnikom ekologicznym, utrzymującym zwierzęta zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego, realizowanie ekoschematu Dobrostan zwierząt na uproszczonych zasadach,
- wprowadzenie oświadczeń jako alternatywy dla rejestrów wypasu/wybiegu czy zdjęć geotagowanych,
- dopuszczenie w ramach wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym utrzymywania ogierów w pomieszczeniach/budynkach i otrzymywania do nich wsparcia wg stawki dla wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach,

- wydłużenie terminów na dokonywanie określonych czynności jakie mają obowiązek zrealizować rolnicy (np. złożenie planu poprawy dobrostanu zwierząt).

Wprowadzając zmiany w zasadach otrzymywania wsparcia finansowego MRiRW zobligowane jest do stosowania takich mechanizmów lub środków, które wyeliminują ewentualne nadużycia w zakresie wnioskowanych płatności, w tym płatności dobrostanowych ^[1].

Jednocześnie należy zaznaczyć, że MRiRW jest aktywnym uczestnikiem dyskusji nt. uproszczenia WPR na poziomie UE. Dzięki zaangażowaniu m.in. Polski, wiosną 2024 r. Komisja Europejska (KE) przedstawiła pakiet uproszczeń zmieniających rozporządzenia bazowe (UE) 2021/2115 i 2021/2116 ^[15], dotyczący przede wszystkim warunkowości.

Należy zaznaczyć, że podczas trwającej polskiej prezydencji w Radzie UE MRiRW kontynuuje dyskusję w zakresie uproszczenia zielonej architektury WPR, w tym ekoschematów, aby znaleźć takie rozwiązania, które bez uszczerbku dla celów środowiskowych, pozwolą w sposób korzystny dla rolników wyeliminować nadmierne i uciążliwe obciążenia. Wynik dyskusji nt. uproszczeń w zakresie zielonej architektury WPR prowadzonej obecnie na forum Rady UE, jako wyraźny głos państw członkowskich, powinien nadać kierunek pracom legislacyjnym KE. Liczymy również, że debata ta korzystnie wpłynie na decyzje KE w zakresie WPR po 2027 r. Prezydencja będzie dążyć do wypracowania rozwiązań, które ułatwią rolnikom dostęp do wsparcia, minimalizując jednocześnie obciążenia administracyjne i wspierając zrównoważony rozwój sektora.

• **Stwierdzenie, że „WPR jest przepełniona ETSami”.**

MRiRW informuje, że unijny system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (ETS) obejmuje energochłonne sektory, tj. przemysł, producentów energii i linie lotnicze. W 2023 r. poprzez nowelizację dyrektywy ETS (2003/87/WE) ^[16] włączono do ETS emisje ze spalania paliw kopalnych w budynkach, transporcie drogowym i dodatkowych sektorach – głównie „małym przemyśle” nie objętym dotychczasowym ETS (tzw. ETS2). System ETS2 ma objąć emisje na wczesnym etapie łańcucha dostaw, co oznacza, że uprawnienia do emisji będą musieli nabywać dostawcy paliw, a to z kolei może mieć wpływ na wzrost cen paliw. Sektor rolny nie jest objęty systemem ETS, a paliwa wykorzystywane do produkcji rolnej nie zostały włączone do systemu ETS2.

Rolnictwo należy do tzw. sektorów nieobjętych ETS (non ETS). Cel redukcyjny dla Polski określony w przepisach unijnych, łącznie dla sektorów non ETS (transport, sektor komunalno-bytowy, gospodarka odpadami oraz rolnictwo) to obniżenie emisji do 2030 r. o co najmniej 17,7% w stosunku do poziomu z roku 2005 r. Cel ten nie został rozdzielony na poszczególne sektory, więc choć rolnictwo partycypuje w celu krajowym, to nie ma wyznaczonego indywidualnego celu redukcyjnego emisji gazów cieplarnianych.

Obecnie obowiązujące przepisy nie nakładają na rolników celów związanych z redukcją emisji gazów cieplarnianych. WPR w kwestii działań środowiskowo – klimatycznych oparta jest na dobrowolności i systemie zachęt, a nie na wymuszaniu określonych działań. Interwencje, które m.in. wpływają na obniżenie emisji gazów cieplarnianych lub wzrost pochłaniania CO² (takie jak ekoschematy czy programy-rolno-środowiskowo-klimatyczne) oferują wsparcie finansowe promujące pożądane praktyki i sposoby produkcji, ale korzystanie z tych płatności jest indywidualną decyzją każdego rolnika.

- **Nowa metodologia wyliczania wskaźnika dochodu z ha** prze Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Centrum Doradztwa Rolniczego, z uwzględnieniem realiów poszczególnych sektorów i zintegrowania z systemem teleinformatycznym ARiMR, który automatycznie generowałby dochód w gospodarstwach na podstawie rzeczywistych danych.

Zmiana metodologii wyliczenia wskaźnika przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego była przedmiotem prac Zespołu ds. pogłębionego przeglądu metodologii oraz zastosowania przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego. W pracach ww. Zespołu uczestniczyli przedstawiciele Głównego Urzędu Statystycznego, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Krajowej Rady Izb Rolniczych oraz Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie. Obecnie w Głównym Urzędzie Statystycznym przygotowywany jest raport z prac Zespołu.

IV. Bezpieczeństwo żywnościowe i infrastruktura.

1. **Wprowadzenie konieczności oferowania przez zakłady ubezpieczeniowe korzystających z dopłat do ubezpieczeń z budżetu państwa polis ubezpieczeniowych obejmujących ryzyko suszy rolniczej oraz innych ekstremalnych zjawisk pogodowych i straty spowodowane chorobami zwierząt.**

Ustawa o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich zapewnia producentom rolnym 65% dopłaty z budżetu państwa do składek ubezpieczenia upraw zbóż, w tym gryki i kukurydzy, upraw rzepaku, rzepiku, słonecznika, facelii, gorczycy, lnu, konopi włóknistych, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych, bobowatych grubonasiennych (roślin strączkowych), w tym soi, upraw bobowatych drobnonasiennych lub roślin zielarskich, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, suszę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podpisał w sprawie dopłat do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z 9 zakładami ubezpieczeń na łączną kwotę dopłat 920,5 mln zł.

2. Inwestycje w infrastrukturę przeciwdziałającą suszy, poprzez wsparcie rolników na budowę zbiorników wodnych, systemów nawadniania i modernizację przestarzałych systemów melioracyjnych, aby pełniły funkcję retencyjno-drenażową oraz uproszczenia mechanizmów administracyjnych dla budowy zbiorników retencyjnych przez rolników do powierzchni 1 ha.

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w poddziałaniu 4.3 Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa, w typie operacji Zarządzanie zasobami wodnymi, realizowane są inwestycje związane ze zwiększaniem możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałające powodzi i suszy w zlewniach rolniczych. Celem operacji jest zatrzymywanie lub spowolnienie spływu wód w obrębie zlewni rolniczych przy jednoczesnym zachowaniu różnorodności biologicznej i przywracaniu funkcji obszarom mokradłowym. Wsparcie finansowe skierowane jest do dwóch grup beneficjentów. Pierwszą stanowi Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które realizuje inwestycje w zakresie budowy, przebudowy lub remontu urządzeń wodnych lub budowli hydrotechnicznych na ciekach wodnych naturalnych albo sztucznych. Druga grupa obejmuje gminy. W tym przypadku wsparcie jest przeznaczone na budowę lub przebudowę otwartych zbiorników retencyjnych służących do gromadzenia wód opadowych, roztopowych, wód gruntowych lub wód płynących. Pomoc przyznawana jest w formie refundacji do 100 % kosztów kwalifikowalnych poniesionych na realizację inwestycji.

Innym rodzajem wsparcia jest inwestycja B3.3.1. Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Inwestycja jest skierowana do gmin lub związków gmin, które będą mogły realizować prace związane z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych oraz urządzeń wodnych, w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania dla przeciwdziałania skutkom suszy. Prace związane z budową lub przebudową urządzeń melioracyjnych mają przywrócić funkcję nawadniająco-odwadniającą tych urządzeń, chroniąc tym samym grunty rolne przed powodzią i suszą.

3. Reforma systemu skupu interwencyjnego na poziomie UE, w tym: podniesienia cen interwencyjnych do poziomu gwarantującego pokrycie kosztów produkcji oraz wprowadzenia mechanizmu wyrównawczego wypłaty różnicy między ceną rynkową a interwencyjną z budżetu UE.

Polska wielokrotnie postulowała podniesienie cen interwencyjnych. Przeciwnie były KE oraz większość państw członkowskich. Dopłata do różnicy pomiędzy ceną interwencyjną a rynkową nigdy nie była elementem WPR. W kolejnych reformach WPR polityka ta podlega liberalizacji i wprowadzenie nowego mechanizmu - wyrównywania cen - jest nie realne.

4. Natychmiastowe podjęcie działań w celu rozwiązania problemu rejestracji ciągników marki MTZ Belarus w Polsce, w związku z decyzjami Samorządowych Kolegiów Odwoławczych (SKO) o unieważnianiu decyzji starostw dotyczących ich rejestracji oraz zagrożeniem obowiązkowego złomowania tych pojazdów, konieczne jest szybkie wypracowanie jednoznacznych i zgodnych z prawem procedur umożliwiających ich legalne użytkowanie.

Problem rejestracji ciągników marki MTZ Belarus w Polsce wynika z wydawanych przez niektóre Samorządowe Kolegia Odwoławcze decyzji stwierdzających nieważność decyzji o rejestracji tych ciągników. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił się do Ministra Infrastruktury z prośbą o pilne wypracowanie regulacji, które umożliwią rolnikom dalsze użytkowanie tych maszyn.

Z informacji przekazanych przez resort infrastruktury wynika, że aktualnie finalizowane są prace nad przygotowaniem zmian do ustawy Prawo o ruchu drogowym ^[17] oraz ustawy o systemach homologacji pojazdów oraz ich wyposażenia ^[18], których celem będzie m.in. stworzenie nowej, precyzyjnej procedury dopuszczenia do ruchu w Rzeczypospolitej Polskiej (RP) pojazdów z krajów trzecich i rozstrzygnięcie kwestii możliwych odmiennych interpretacji przepisów prawa w tym zakresie. Projektowane przepisy będą zawierały także przepis

abolicyjny, poprzez który stan zastany wobec m.in. ciągników rolniczych sprowadzonych uprzednio na terytorium RP z państw niebędących członkami Unii Europejskiej i zarejestrowanych na obszarze RP bez dokumentów homologacyjnych, będzie mógł pozostać utrzymany tak, aby zmiana tego stanu nie wpłynęła negatywnie na podmioty użytkujące te pojazdy.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Przemysław Saltarski
dyrektor
Departamentu Oświaty i Polityki
Społecznej
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach schematów na rzecz dobrostanu zwierząt w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. z 2025 r. poz. 97 i 148).
2. Rozporządzenie z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. poz. 1170, z późn. zm.).
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 248 z 24.9.2015, p. 9–29).
5. Ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1815).
6. 2014/709/UE: Decyzja wykonawcza Komisji z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylająca decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz.U. L 295 z 11.10.2014, p. 63–78).
7. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiające szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz.U. L 129 z 15.4.2021, p. 1–64).
8. Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającego środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do

- afrykańskiego pomoru świń oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605 (Dz. Urz. UE L 79 z 17.03.2023, str. 65, z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U.2023 r. poz.1075).
 - 10.KOMUNIKAT KOMISJI Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (2020/C 91 I/01).
 - 11.Komunikacie Komisji Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy (2022/C 426/01) (Dz. U. UE C 101/3 z 17.03.2023 r. z późn. zm.)
 - 12.Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2023 r. poz. 1082 oraz z 2024 r. poz. 1907).
 - 13.Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt (Dz. U. z 2019 r. poz. 2161, z późn. zm.).
 - 14.Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem choroby niebieskiego języka (Dz. U. poz. 1906).
 - 15.Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1468 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/2115 i (UE) 2021/2116 w odniesieniu do norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, schematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, zmian w planach strategicznych WPR, przeglądu planów strategicznych WPR oraz zwolnień z kontroli i kar (Dz.U. L 1468, 24.5.2024).
 - 16.Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, p. 32–46 z późn. zm.).
 - 17.Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U.z 2024 r. poz.1251).
 - 18.Ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o systemach homologacji pojazdów oraz ich wyposażenia (Dz.U.2023 poz. 919).

